

LESDOELEN

De leerlingen staan stil bij de term 'duurzaamheid' en breiden hun woordenschat over dit onderwerp actief uit. Ze doen dit door op basis van enkele bronnen een onderzoeksvraag te beantwoorden in een presentatie en een artikel voor de schoolkrant (bv. in het teken van Dikketruierendag).

Leerplandoelen: de leerlingen bepalen het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten bij het doelgericht lezen en beluisteren van teksten; de leerlingen selecteren relevante informatie bij het lezen en beluisteren van teksten; de leerlingen spreken en schrijven doelgericht (in eenvoudige communicatieve situaties); de leerlingen gebruiken eerder en nieuwverworven woordenschat ter ondersteuning van hun communicatieve handelingen.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- Geschreven en gesproken bronnen over duurzaamheid (ter ondersteuning van de leerlingen)
- Device met internettoegang

BEGINFASE VAN DE LES

De leerlingen staan stil bij het begrip 'duurzaamheid': aan welke termen of woorden denken zij? Als leerkracht breng je materiaal mee waarin een aantal relevante begrippen over duurzaamheid staan opgenomen en waarvan je wilt dat je leerlingen die actief verwerven. Tijdens een klasgesprek komen deze begrippen aan bod. Enkele suggesties: samenleving, subsidies, uitvindingen, bedreigingen voor de biodiversiteit, ecologie ... De leerlingen categoriseren deze begrippen op een blad met vier kolommen: 1) Ik kan het woord gebruiken in een zin, 2) Ik herken het woord in een bepaalde context 3) Ik heb het woord al eens gelezen of gehoord 4) Ik ken het woord nog niet.

MIDDENFASE VAN DE LES

De leerlingen stellen onderzoeksvragen op met behulp van geschreven en gesproken bronnen die een antwoord kunnen bieden op de onderzoeksvraag. De leerkracht biedt een vrijblijvende basislijst aan en/of laat de leerlingen zelf op zoek gaan m.b.v. een checklist om de betrouwbaarheid van bronnen te bepalen.

Vervolgens gieten de leerlingen hun bevindingen in een presentatie. In deze presentatie staan ze enerzijds stil bij nieuwe, relevante begrippen die ze uit de bronnen selecteerden. Ze geven daarbij aan welke strategieën ze gebruikten om elk woord te kunnen begrijpen of verklaren. Anderzijds geven de leerlingen de inhoud van hun gekozen bronnen gestructureerd weer: via een schema per tekst of een schema van alle bronnen samen, alsook de hoofdgedachte en globale inhoud van wat ze vonden.

De leerlingen luisteren aandachtig naar elkaars presentaties en noteren wat ze in de school(duurzaamheids)krant willen plaatsen. Opnieuw categoriseren de leerlingen de begrippen volgens de mate waarmee ze er al mee vertrouwd zijn. Vervolgens schrijft elke groep een artikel vanuit een presentatie van een andere groep. De leerkracht staat vooraf expliciet stil bij enkele criteria: de inhoud van het artikel (o.b.v. de presentaties), de katernen en structuur van de krant, de vorm van het artikel (informatief, persuasief, opiniërend ...). Ook woordenschat is een belangrijk aspect: worden alle nieuwe (duurzaamheids)termen correct en zinvol gebruikt in het artikel?

EINDFASE VAN DE LES

De groepen geven feedback over het artikel van het oorspronkelijke thema. Nadat de krant gelanceerd is, categoriseren de leerlingen de woorden een derde keer: welke woorden hebben ze in een hogere (lees: meer gekende) categorie kunnen plaatsen?

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSTUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?